

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

"Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams" Psalm 86:11b

Het hart van een mens is een wonderlijk ding. Dat is al zo in natuurlijk opzicht. Want het is de motor van het leven. Daar mag niets aan mankeren. Als het hart stilstaat dan houdt het leven op. Het hart van een mens is in geestelijk opzicht niet minder een wonderlijk ding. Het is geestelijk ook de levenscentrale te noemen. Zo spreekt ook de bijbel er over, als die zegt dat uit het hart des mensen de uitgangen des levens zijn. D.w.z. het hart van een mens zit vol begeerten, vol neigingen en die vinden naar alle kanten een weg naar buiten. Die begeerten en neigingen des harten bij een mens van nature, zijn niet al te best. Wanneer wij met Gods woord te rade gaan, dan zijn alle dingen, die in het hart des mensen opkomen en uit het hart des mensen voortkomen, zonder meer slecht. Jezus zegt in Matth. 15:19,20: "Want uit het hart des mensen komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen; deze dingen verontreinigen de mens."

Als Jezus dit zelf zegt, dan zal niemand dit durven tegen spreken, want Hij is de Waarheid zelf, die niet liegen kan. Een ieder, die dit tegenspreekt, daarvan moet zonder meer gezegd worden, dat hij zijn eigen hart niet kent.

O zeker, ik weet dat al deze dingen en nog veel meer slechtigheden bij een ieder niet zo aan de oppervlakte leven. Men kan heel veel verdringen, wegstoppen in de zielekelder, in het onderbewustzijn. Men kan dan voor het oog een net mens schijnen. Doch de werkelijkheid is steeds weer, dat de mens nergens toe deugt. Dat zijn hart vuil, boos, onrein is. We hebben deze dingen al meerdere malen besproken op de catechisatie, in de preek, op huisbezoek e.d. En nog nooit heeft iemand dit tegengesproken.

En dat laat men heus niet omdat men de dominee niet tegen durft te spreken, maar omdat het geweten zegt, dat het alzo is, dat Gods woord de waarheid is. Nu hebben heel veel mensen geen last van hun slechte hart. Zij tieren inwendig bij alle boze stukken en beraadslagingen.

Zij hebben innerlijk een vermaak in de zonde. Dat is het bewijs dat het hart nog niet vernieuwd is. Dat men nog leeft in de natuurstaat. Nu was het met de dichter van Psalm 86 anders. Hij had door genade een nieuw hart gekregen. Hij was daardoor een nieuw mens geworden. En nieuwe mensen dat zijn tweemensen. Geen twee personen, maar één persoon met twee naturen. Een oude natuur die boos en verdorven is en blijft en een nieuwe natuur die uit God geboren is en niet zondigt. Want wat uit God geboren is, zondigt niet. Dezulken krijgen nu last van hun oude natuur, van hun hart met al zijn verkeerde uitgangen. En daar David daar ook last van gekregen had, bidt hij: "Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams." Dat is tot Uwe vreze. Want de Naam drukt het Wezen uit. Dat wil zeggen: als ik het over de Naam Gods heb, dan heb ik het over God zelf. Hij wil alleen God vrezen, voor God leven, God kinderlijk liefhebben. Daarom: Heere, verenig mijn hart. Laat al de uitgangen van mijn hart niet overal heen verspreid zijn, maar laat ze op één punt samenkomen, nl. tot de vreze Uws Naams. Deze bede houdt dus in, dat David wil dat er voor niets anders in zijn leven plaats zal zijn, dan alleen voor de vreze Gods. Dat is de oprechte begeerte van het nieuwe leven. Hij had lust om de Heere te vrezen. 't Allerhoogst en eeuwig goed. Zelf kon hij het zover niet brengen. Dat was hij zich goed bewust. Hij had daartoe God

nodig. Vandaar zijn bede: Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams.

Geliefde lezer, jong of oud, wat is nu uw begeerte? Gij hebt ongetwijfeld menigmaal gezongen:

*Neig mijn hart en voeg het saâm
Tot de vrees van Uwen Naam.*

Hebt gij dat ook in waarheid gezongen? Hebt gij het ooit wel eens in waarheid gezongen? Dat is toch niet te hoog gegrepen, dacht ik. Daar moet als 't goed is iedereen bij kunnen. Dat is geen bede alleen voor vergeworpenen in de genade. Maar de kleinen in de genade moeten hier ook kennis aan hebben, aan die oprechte begeerte om alleen voor de Heere te leven. Zij moeten lust hebben om de Heere te vrezen. Daar begint het nieuwe leven mee.

Waar dat levensbeginsel nu is, daar heeft de Heere een goed werk begonnen. En dat zal Hij zekerlijk voleinden.

*Verlaat niet wat Uw hand begon
O, Levensbron,
wil bijstand zenden.*

Dat wordt dan de bede. Is dat ook uw bede?

Wijlen Ds. H.C. v.d. Ent

Van de administratie

In de afgelopen periode konden we weer 4 nieuwe abonnees inboeken en ontvingen we f 15,- aan giften. Onze hartelijke dank hiervoor.

Vanuit Katwijk berichtte men ons dat de op 24 augustus gehouden Koor- en Samenzangavond in de Chr. Geref. Kerk ten bate van de school in Dundas f 2.217,- had opgebracht. Het is een mooi resultaat en ze mochten terugzien op een mooie avond. Namens het bestuur van de school heel hartelijk dank voor dit bedrag, maar ook dank aan allen die voor en aan deze avond hun medewerking hebben gegeven.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Drs. G.J. Capellen, ds. M.C. tanis en ds. K. Visser vervolgen hun schrijven in deze aflevering van ons blad. We hebben een meditatie geplaats van wijlen ds. H.C. van der Ent. Enkele persberichten zijn opgenomen die van belang zijn.

Ds. P. van Zonneveld

Woensdag 20 oktober j.l. mocht ds. van Zonneveld met zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen het 40-jarig huwelijksjubileum gedenken. Het 40-jarig ambtsjubileum is 18 november D.V. We willen ds. en mevr. van Zonneveld met de familie van harte gelukwensen met deze vreugdevolle gebeurtenissen. Moge de Heere nog wat dragen en sparen voor elkaar en

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

voor alen die lief en dierbaar zijn. Geve de Heere dat er nog gearbeid mag worden in kerken, met name wat het voorgaan in de eredienst betreft. We hopen dat de Heere het ook geven mag dat er nog wat arbeid voor ons blad en stichting Bewaar het Pand gedaan zal mogen worden.

Ambtsdragersconferentie te Dordrecht

D.V. Zaterdag 27 november zal er een ambtsdragersconferentie gehouden wor-

den in de Krooswijkhof te Dordrecht met als onderwerp "Toezicht op de prediking." Ds. M. Vlietstra en oud. M. Baan uit Middelharnis zullen dit onderwerp inleiden. Aanvang 14.00 uur, sluiting 16.30 uur Ambtsdragers en oud-ambtsdragers zijn van harte welkom.

AvH

John Brown – "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (24)

We mogen tot Christus gaan met al onze noden. Wat is het goed om dat dagelijks te doen.

Ds. Brown zegt het als volgt: "Laten de gelovigen tot Christus gaan met al hun noden, dat ze alles op Hem leggen, en dat ze dit tot hun dagelijkse oefening maken. Dat kan hun harten terughouden van te bezwijken, ja ook hun zielen vervullen met blijdschap: want dat is dadelijk de oefening des geloofs en de grote en genadige beloften zijn gedaan aan hen die geloven.

"Ds. Brown merkt terecht op dat er onder Gods kinderen zijn die soms geen troost trekken uit de beloften die betrekking hebben op hen die in duisternis verkeren.

Hoe dat komt, legt hij in het achttiende hoofdstuk uit. "Zij kunnen geen rechte en betamelijke gedachten van God krijgen, welke zij ernstig begeren te hebben; zij weten niet, hoe daartoe te geraken. En het is zeker, Hij alleen die de Waarheid is, die uit de schoot des Vaders kwam, kan ons hier helpen." Derhalve, opdat wij Hem tot dit einde gebruiken, moeten wij bedenken:

1. Dat het verstand van de mens door de val niet anders is dan één enkele onwetendheid en blindheid; dat het verstand verduisterd is en dat wij van nature in de duisternis zijn.

2. Dat 't kwaad van vooroordeel tegen God zelfs bij de vromen niet geheel en al is weggenomen.

3. Dat een gelovige van uit zichzelf geen rechte en goede gedachte van God heeft.

4. Dat wij God niet kunnen zien, want niemand heeft God gezien. Hij is een onzienlijke God. "Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den on-

zienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid" (1 Tim. 1:17).

5. Dat al wat van God te kennen is, in Christus te vinden is, die het afschijnsel is van Zijn heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid. Christus is gekomen om ons God bekend te maken. Hij is de hoogste Profeet en Leraar die ons de verborgen wil en raad van God voor onze verlossing volkomen heeft geopenbaard. Hij brengt het Godswoord rechtstreeks uit het hart van de Vader. Hij alleen kan ons de Vader openbaren. "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid" (Joh. 1:14).

6. Dat wij derhalve, indien wij God willen zien en kennen tot Christus moeten gaan. Hij is de Tempel, waarin God woont. In Hem openbaart God Zijn heerlijkheid. Het licht, dat wij krijgen van de kennis der heerlijkheid Gods moet zijn in het aangezicht van Jezus Christus. 2 Korinthe 4:6 zegt het als volgt: Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. "Zodan, indien wij van Christus tot dit einde gebruik willen maken, opdat wij een recht gezicht van God mochten verkrijgen en zuivere bevattingen van Zijn heerlijkheid, zo dienen wij op deze dingen te letten:

1. Wij dienen te leven onder het gevoel en de volle overtuiging van de grootheid en onbegrijpelijkheid Gods. Onze onbekwaamheid om de Heere recht te verstaan is veel groter dan wij ooit gedacht hebben.

2. Wij dienen te weten dat de werken van de Schepping en van de Voorzienigheid ons alle onschuld benemen. We verwijzen naar artikel 2 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Daar staat: "Wij kennen Hem door twee middelen. Ten eerste, door de schepping, onderhouding en regering der gehele wereld: overmits deze voor onze ogen is als een schoon boek in hetwelk alle schepselen, grote en kleine, gelijk als letteren zijn, die ons de onzienlijke dingen Gods geven te aanschouwen, namelijk "zijn eeuwige kracht en goddelijkheid", als de apostel Paulus zegt, Rom. 1:20 "welke dingen alle genoegzaam zijn om de mensen te overtuigen, en hun alle onschuld te benemen." Ten tweede, geeft Hij Zichzelf ons nog klaarder en volkomener te kennen door Zijn heilig en Goddelijk Woord, te weten, zo veel als ons van node is in dit leven, tot Zijn eer en de zaligheid der Zijnen." Niemand zal straks, als hij voor Gods rechterstoel gedagvaard wordt, kunnen zeggen dat hij niet wist dat God er was en Hem anders zeker zou hebben vereerd.

3. Wij dienen te weten dat hetgeen aan-

gaande God is te tasten in de werken van de Schepping en van de Voorzienigheid, meer volkomen en onderscheiden te zien is in Christus en in het Evangelie. Hier is een groter en veel heerlijker ontdekking van God en van Zijn heerlijke eigenschappen, van Zijn gerechtigheid, kracht, wijsheid, goedheid, heiligheid, waarheid enz. dan gevonden kan worden door de diepst doordringende natuurkundige.

4. Ja, in het Evangelie is iets te zien in Christus, in het Evangelie, hetwelk in geen van Zijn werken der Schepping of der Voorzienigheid kan opgemerkt worden. En wel de genade Gods! Arme, verloren zondaren wordt de barmhartigheid van God getoond. Er wordt gepredikt dat de Heere de zonden wil en kan vergeven. De menigvuldige wijsheid Gods, die van den beginne der wereld in God verborgen was, wordt door het Evangelie geopenbaard. Welaan dan, lees toch biddend Gods Woord, opdat het u welga!

Ds. G.J. Capellen

eliminieren.

"De duivel is vandaag op de been" en de kerk is "opgesloten in het blikken trommeltje van de welvaart". We zijn wereldlijk en kunnen het vaak net zo goed zonder God als de wereld. Als laatste werden de tekenen in de kerk genoemd. Tot valse profetie, verkeerde boodschap, rekende Ds. De Boer moderne theologie, verbondsautomatisme, voorwaardelijke evangelieverkondiging en een oppervlakkige boodschap met als resultaat part-time christendom. Om deze tekenen te doorstaan, riep Ds. De Boer op tot hét teken te komen: "Kom jeugd, schuil bij hét teken: het kruis van Golgotha!"

Gezang na gericht

"Als de troon van het Lam in deze wereld wordt opgericht, is dat voor de gelovigen een machtige vertroosting." Ds. J. Westerink hield een slotappèl over de komst van het Lam. De Openbaring spreekt over het bloed van het Lam waardoor de gelovigen zijn vrijgekocht en waarin ze zijn gewassen.

Daarom volgen ze het Lam overal waar Het voorgaat. "Dat bloed biedt een schuilplaats als de bergen en de heuvels zullen wankelen, dat bloed doet zingen van Hem, als anderen gillend de eeuwige nacht ingaan.

"Het lied over het Lam, dat onze zonden op Zich nam, moet hier in beginsel geleerd worden. "Mag je ernaar verlangen om mee te zingen?"

Blijven staan

Op deze dag werd ook de opbrengst van de actie voor de Bond tegen het vloeken bekend gemaakt: f 101.246,-. Harry Kraaijeveld, voorzitter van de actiecommissie: "Het actievoeren en het geld mogen we vergeten, maar één ding blijft staan: Samen staan voor Zijn Naam!" Stichting Ontmoeting, waarvoor de collecte werd gehouden, verzorgde een workshop tijdens de middagpauze voor belangstellenden. In het middagprogramma gaf Huib de Vries een diapresentatie over de christengemeente in Klein-Azië, het huidige West-Turkije. Daar is niet veel meer van over. Een reden te meer om het staande gezongen slotlied niet alleen een geloofsbelijdenis, maar ook een gebed te laten zijn: "Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heeren hand."

Niels van Driel

"Waak en wees wakker!"

LCJ-jongeren 'blikken' in de Openbaring op 25e jeugdappèl

"De dag nadert waarop Jezus Christus zal opstaan van de troon. Dat is de mooiste dag voor hen, die Hem liefhebben." Ds. H.R.H.A. de Boer benadrukte dat Gods signalen in de tijd ons willen wakker schudden en voorbereiden op die dag. De toon op het 25e LCJ-jeugdappèl in Soest van 16 oktober jl. werd gezet door de boodschap van het boek Openbaring.

"Hoewel Openbaring een moeilijk bijbelboek is, zegt de naam van het boek niet voor niets dat het onthult wat verborgen is", aldus Ds. J.M.J. Kieviet.

In het eerste deelthema over de heiligheid van de Heere gaf Ds. Kieviet in kort bestek een dwarsdoorsnede van het boek, waarna hij de ontmoeting van de verheerlijkte Jezus met Johannes tekende. Johannes, niet de eerste de beste in Gods koninkrijk, viel als dood aan Christus' voeten.

Hoe zal het ons dan wel niet vergaan bij een ontmoeting met Hem? De enige mogelijkheid om daar wel bij te varen, is "om niet als de soldaten in Getsemané achterover te vallen, maar voorover, aan Zijn voeten". Wie voor Jezus Christus buigt, sterft niet, maar wordt door Hem

overeind geholpen en ontvangt het leven.

Tekenen en hét teken

"De dag des Heeren komt als een kind dat door de barensweeën heen geboren wordt." Ds. De Boer beschreef drie categorieën tekenen die het komen van die dag begeleiden.

Het witte paard van de evangelieprediking in de Openbaring wordt gevolgd door andere paarden, die natuurrampen, oorlogen en allerlei moeiten in de maatschappij meebrengen als straf voor het afwijzen van de blijde boodschap.

Aardbevingen, orkanen, besmettelijke ziekten en oorlogen, wie ziet ze niet? Anderzijds mogen tekenen niet overschat worden. De watersnoodramp van 1953 gaf sommigen aanleiding te zeggen, dat de wederkomst niet langer dan een jaar meer zou duren. "Dan leg je je gevoel op de Schrift." Behalve zulke tekenen om de kerk heen, zijn ze er ook tégen de kerk: verdrukking en vervolging. Ds. De Boer was heel duidelijk: "Als het niet op een rode of paarse manier gaat, dan met geweld". Het is een proces van discrimineren, isoleren en

Voor de Jeugd

David is ook iemand geweest, die de HEERE kende vanaf zijn jeugd. Twee bijbelplaatsen willen we noemen. Allereerst Psalm 22: 11 'Op u ben ik geworpen van de baarmoeder af; van de buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God.' In de tweede plaats Psalm 71: 17 'O God! Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen.'

David kijkt terug

Er zijn een aantal momenten geweest dat David achterom keek in zijn leven. Meestal gebeurde dat in moeilijke omstandigheden, toen hij achtervolgd werd door Saul of Absalom. Hij heeft dat ook gedaan toen hij de troon mocht bestijgen. Dan ging hij terug naar het begin. Zo kwam hij bij zijn geboorte. Toen al was hij op de HEERE aangewezen. Psalm 22:11 roept een beeld op. Het doet denken aan een oosterse gewoonte bij de geboorte van een baby. Men legde het pasgeboren kind op de knieën van de vader, opdat hij het kind zou erkennen als zijn kind, voor wie hij zorgen moest. 'Nu' zegt David, 'zo ben ik op de HEERE geworpen.' Zijn moeder heeft hem aan God overgegeven. David moest Zijn kind zijn. God moest Zijn Vader zijn. God zou David verzorgen, beschermen en leiden. God heeft dat ook gedaan. David getuigt daarvan in Psalm 71: 5 en 6.

David's 'schoolleven'

'O God! Gij mij geleerd van mijn jeugd aan', zegt David. Met andere woorden; David is bij de HEERE op 'school' geweest. Dat is de school van de Heilige Geest. De 'proefwerken' op deze school zijn de moeiten in zijn leven geweest. De eerste periode op deze 'school' is voor hem de tijd geweest, toen hij als herder de schapen van zijn vader hoedde. Dat is een goede tijd geweest. Zijn verwachting op de HEERE is daar gegroeid. Vele beelden in de natuur waren voor hem zichtbare leermiddelen. Denk aan Psalm 23 (Herderspsalm), aan Psalm 29 (Onweerspsalm). Later is hij in het diepe geworpen, toen hij aan het hof van Saul terecht kwam. Hij was toen ongeveer 18 jaar oud. Een hoogtepunt was de overwinning op Goliath. Saul zei: 'Gij zijt een jongeling, en hij is een krijgsman van zijn jeugd af.' (1 Sam. 17:33) David wees door het geloof dit bezwaar af en zei: 'De HEERE Die mij van de hand des leeuws gered heeft, en uit de hand des beers, Die zal mij red-

den uit de hand van deze Filistijn.' (1 Sam. 17:37) Zover zijn geheugen reikte was de HEERE zijn onderwijzer en leidsman. Hij richtte Davids voeten op het spoor van Gods geboden. Hij bracht hem telkens terug, als hij afdwaalde.

Davids taak

In Psalm 71:17 lezen wij: '..... en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen.' We weten allemaal dat David als koning een grote taak op zijn schouders kreeg. Het doel daarvan was, om Gods wonderen in zijn leven te vertellen. Wat is een wonder? Een wonder is als het onmogelijke mogelijk wordt. David ziet het als zijn taak om de wonderen van God te vertellen. Zijn geboorte is zo'n wonder, God keek toen al naar hem om. Zijn roeping, de vele uitredingen in zijn leven. Gods trouw, tegen de achtergrond van zijn eigen ontrouw. Het zijn allemaal bewijzen van Gods goedertierenheid aan een onwaardige zondaar.

Lessen

Kijk jij ook weleens terug in je leven? Wat zie je dan? Een leven vol met successen, een geslaagd schoolleven, een goede baan of een leven vol met vrolijkheid of een leven vol met mislukkingen en teleurstellingen? Toen David terugkeek zag hij Gods Hand in zijn leven. Let jij daar ook eens op? Is het geen wonder dat je geboren bent uit een gezin, waarin je in aanraking bent gekomen met Gods Woord? Jouw ouders hebben je toch ook op de HEERE geworpen? Of niet soms? Je mocht opgroeien in een christelijk gezin. Je ging naar een christelijke school. Je volgde catechisatie, je ging twee keer mee naar de kerk. God heeft je leven gewild, misschien ben je weleens een keer kennelijk gespaard, bijvoorbeeld tijdens een autoongeluk of na een operatie. Wat heeft dat allemaal uitgewerkt in je leven?

Is de Heilige Geest aan het werk geweest? Ben je een leerling van Hem geworden? Dan weet je iets van je zondigheid af. Dan weet je dat je jezelf niet kunt zaligmaken. Je voelt dat je een Zaligmaker nodig hebt. Dan heb je geleerd niet langer meer te vertrouwen op je eigen verstand, je eigen kracht, maar dan is je verwachting alleen op de HEERE gericht. Misschien zegt iemand: 'Het lijkt wel of de HEERE alles afbreekt in mijn leven.'

Hij doet dat om jou wakker te schudden

en toe te roepen: 'Mijn zoon, mijn dochter geef Mij jouw hart.' Davids ogen waren geopend voor de leiding van God in zijn leven. Toen gingen de gewone dingen van het leven voor hem een wonder worden. Hij werd door de Heilige Geest gedrongen, om dat aan anderen te vertellen. Ik heb eens iemand horen vertellen, hoe de HEERE in haar leven was gekomen. In de tijd dat ze zich diep ongelukkig voelde, omdat ze God niet kende, zei ze opeens tegen zichzelf: 'Ik leef nog, het kan nog, Ik lig nog niet in de hel!' Het werd voor haar een groot wonder dat ze nog in het heden der genade was. Het werd voor haar een wonder dat ze Gods Woord ter hand mocht nemen, dat ze opging onder de zuivere prediking. De HEERE is toen doorgegaan met haar en heeft haar onderwezen in de weg der zaligheid.

David ziet ook de lessen die hij van de HEERE heeft ontvangen. Dat is een groot voorrecht. Er zijn een aantal dingen waaraan je kunt weten of jij deel hebt aan Zijn onderwijs. De HEERE geeft aan Zijn leerlingen een verlicht verstand. Hij geeft inzicht in Zijn Woord, in Zijn manier van werken. Hij laat niet alleen je zonde zien, maar ook waar je er mee terecht moet komen. Je moet ze niet proberen te verbergen of op te poetsen of goed te maken, maar belijden en brengen aan de voeten van Christus.

Daar is vergeving, daar is ook genezing voor jouw zondekwaal. Zijn onderwijs zorgt er voor dat je moeilijke wegen in je leven een plaats weet te geven. Je gaat zien waarom de HEERE beproevingen geeft. Om je klein te houden, afhankelijk van Hem. Om je ver van de zonde te houden en dichtbij de HEERE. Door het onderwijs van de HEERE, krijg je steeds meer en meer zicht op wat de HEERE van jou vraagt. Je krijgt een verlangen om tot Zijn eer te mogen leven.

Zou jij ook op die school willen? Zou jij les willen ontvangen van deze Hemelse Onderwijzer? Belijd je dwaasheid en blindheid en geef je over aan Zijn leiding. Hij zal leren hoe je wandelen moet.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

Bouwen! (7)

Nehemia was veilig in Jeruzalem aangekomen. Opvallend is dat hij drie dagen niets deed. Het zal overdenken en bidden, bidden en overdenken geweest zijn. Na die dagen ging hij een onderzoek instellen naar de werkelijke toestand van Jeruzalems muur. Hij maakte een nachtelijke inspectietocht met een paar vertrouwde dienaren, die te voet gingen. Zelf reed hij op een lastdier. Hij wist precies hoe gereden moest worden. De plattegrond van Jeruzalem had hij in zijn hoofd. Hij begon bij de Dalpoort, bij de zuidwestelijke muur. De tempel stond in het noorden van de stad. Waarschijnlijk was die noordelijke muur geheel afgebroken. Daar was geen inspectie nodig. Zo trok hij van de Dalpoort naar het zuiden om ook de zuidelijke muur te onderzoeken en van de zuidelijke muur naar de oostkant van de stad. Op een gegeven moment kon zijn rijdier niet verder, zo hoog lagen de stenen opgestapeld. Te voet ging Nehemia verder, want hij wilde alles precies weten. Zeer nauwkeurig stelde hij een onderzoek in naar de muren en de poorten. Wat een ontzettende toestand! De muren gescheurd, half afgebroken en de poorten door het vuur verbrand. Triest en troosteloos lagen daar de ruïnes van de oude stad. Eén puinhoop! En hoe was het verleden? Rijk, schoon, heerlijk wordt de stad beschreven in psalm 48, en nu werd het tegendeel gezien. Wat zal er door hem heengegaan zijn! Het verdiende oordeel van de Heere, maar ook de haat van de vijanden.

Dacht hij aan terugkeer? Kwam de gedachte op: Was ik maar aan het Perzische hof gebleven? Of: Het zal wel goed komen, want de Heere laat niet varen Zijn werken? Zijn liefde tot stad en tempel, ja bijzonder zijn liefde tot de Heere werd door wat hij zag aangewakkerd, om te herbouwen. De Heere had ook op zijn gebed een gunstig antwoord gegeven en de weg naar Jeruzalem geleid, en daarom kon hij moedig verder. Nehemia had deernis met Jeruzalems gruis en toonde ijver voor Gods huis. Hoe is het met ons? Bijzonder met de ambtsdragers? Daar dienen we naar het Woord altijd eerst te beginnen. We kunnen aan het timmeren zijn om in een kerkelijke gebouw één te worden en te leven, maar is het streven vooral gericht op de geestelijke eenheid? Het gebed tot geestelijke uitstraling ten spijt van de satan. Laten we niet menen, dat we klaar zijn wanneer we overkoepeled worden door één dak en dezelfde

naam dragen. Het kan een eenheid lijken, maar de geestelijke gebrokenheid is zo niet weg. De geestelijke eenheid, dezelfde zin en lust zou er bij ons allen moeten zijn. Het elkaar dienen in woord en daad, de ontvangen gaven ten nutte en ter zaligheid aan de andere lidmaten gewilliglijk en met vreugde aan te wenden. Het verleden mag niet overtrokken worden, toch waren er toen kerkelijk gerichte gezelschappen waar wat van uitging. Het is ook te vrezen, dat er nu minder consistories zijn dan een aantal jaren geleden, waar de werken Gods, de persoonlijke beleving verteld worden. Hoe konden predikanten luisteren en ervan leren!

In de kerkelijke gemeenschap wordt het geestelijk leven minder bemerkt. Verontrusting kan er zijn, want we zijn in onze reformatische kring op retour. We kunnen zo genoeg hebben aan, of roepen slechts 'ach en wee'. Dit is niet bevorderlijk voor het geestelijk leven. Voor onszelf en voor de jeugd zou het tot een ontwaken moeten komen. De Heere moge het geven, want het spreken uit het leven van de Drie-enige God en Wie de Heere wil zijn in het dagelijkse leven doet veel. Het kan een spoorslag zijn om de Heere te zoeken en te leren kennen tot zaligheid.

Als Nehemia zijn nachtelijke inspectietocht had beëindigd, riep hij een volksvergadering bijeen. Allerlei functionarissen werden uitgenodigd. Nehemia was door de trieste toestand van stad en muur niet geheel terneergeslagen. Hij vertrouwde op de hulp en bijstand van de Heere, Die hem ook nu zou helpen, vandaar zijn gesprek. Met nadruk werd door hem gezegd: "Gij ziet de ellende aan. Komt mannen! laten we de handen ineenslaan en tot herbouw komen, opdat wij niet meer een versmaadheid zijn". Tot versterking van de gedachte dat het mag en moet, vertelde hij alles. Hij zei dat de hand van de Heere goed was geweest over hem; dat Hij het hart van koning Arthasasta had geneigd om toestemming te geven de muren van de stad Gods te herbouwen. Wat de Heere in zijn hart had gegeven, werd openlijk beleden. De herbouw was de wil des Heeren. Vandaar dat hij een beroep deed op het volk, en dat niet tevergeefs. Een eenparig besluit werd genomen. Ze zeiden tot Nehemia: "Laat ons op zijn, dat wij bouwen; en zij sterkten hun handen ten goede". Ze voegen de daad bij het woord. Ze hadden door Nehemia's spreken weer moed gekregen en wilden met

krachtige hand het werk aanpakken. De muren moesten hersteld worden. Gods werk moest voortgang hebben, wetend, gelovend dat de Heere er achterstond.

Als we aan onze situatie denken, is die niet rooskleurig. De afbraak zet zich door op alle terreinen. Gods Woord en wet moeten aan de kant. Beide hebben geen waarde noch betekenis meer. Onze levensnormen worden door de mens bepaald en wil de meerderheid iets, dan wordt het gelegaliseerd. Muren worden geslecht. Waar gaat het heen?

Nehemia leed zeker onder de vreselijke situatie te Jeruzalem, maar hij werd opgeheven door de goede hand van de Heere. Die Hand is er vandaag nog. Een machtige, barmhartige, hulpvaardige, verlossende Hand. Doen we er een beroep op? Ook nu spreekt de Heere: "Zie, de hand des Heeren is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen". De Heere is bereid om te verlossen en Zijn oor is niet te ongevoelig om naar de smekingen te horen. De landelijke toestand kan blijven of verergeren, maar als er muren zijn, waarachter men zich veilig mag weten, waar een leven naar Gods Woord gekend wordt, wordt men geen prooi van de tijdgeest. En daardoor blijft men standvastig, getrouw tot het einde.

Een zegen is het, wanneer dit niet slechts individueel is, maar dat men ook gezamenlijk daaraan wil bouwen; werken aan sterke muren voor zichzelf en de jeugd. Het invoeren van de Geest des Heeren zij onder ons, zodat de ijver en de lust er zij om een muur te bouwen, niet slechts ter afscheiding, maar bijzonder tot bescherming. Dat we aan de jeugd doorgeven hoe belangrijk de muur is voor zegen en vrede. Gods Woord zegt het: "Gerechtigheid verhoogt een volk". Dit betekent: Wetsonderhouding brengt eer en voorspoed, maar zonde is een schandvlek van de natiën. Bouwers en bewaarders van de muur worden behouden, maar brekers zullen vergaan.

Ds. M.C. Tanis

Kom Over En Help start winterhulpactie

Stichting Kom Over En Help gaat opnieuw actievoeren voor winterhulp aan Oost-Europa. Dat meldt de Nijkerkse organisatie in een persbericht. Dit jaar wordt extra hulp gegeven in Bulgarije, Kosovo, Moldavië, Oekraïne,

Roemenië en Servië. De hulpverlening verloopt via de lokale kerken in de betreffende landen.

Al enkele jaren luidt de stichting de noodklok voor de situatie in diverse Oost-Europese landen. Vooral in het Oosten van de Oekraïne is het volgens woordvoerder D. van den Noort bijzonder nijpend. "De droge, hete zomer heeft de complete aardappeloogst doen mislukken. Er is in dat gebied nauwelijks nog een aardappel te krijgen. Daarbij kwam dat de graanoogst erg mager uitviel. De prijs voor bijvoorbeeld brood is al flink opgedreven. De mensen zijn wanhopig bezig om maar wat eten in huis te krijgen voordat de winter invalt. Vlak na de graanoogst zag je overal mensen op het land zoeken naar gemorste graankorrels. Vooral onder ouderen leeft de angst dat ze de winter niet zullen overleven."

De winterhulp van Kom Over En Help is gericht op ouderen, kinderen en arme gezinnen. Over het algemeen genomen lijkt de armoede in verschillende Oost-Europese landen alleen maar toe te nemen. Van den Noort: "In de Oekraïne behoort slechts 5% van de bevolking tot de rijken. Daarentegen leeft 50% onder de armoedegrens. De economie van Bulgarije heeft dit jaar een flinke knauw gekregen door de Kosovocrisis. Ook daar leven veel mensen in schrijnende armoede. Het aantal kinderen dat op straat leeft, neemt in heel Oost-Europa schrikbarend toe."

Voor ouderen en arme gezinnen stelt Kom Over En Help gedurende vijf maanden een bedrag beschikbaar van f 20,- per maand. Dit bedrag is toereikend voor een levensmiddelenpakket en een bijdrage in de verwarmingskosten. Ook wil de stichting geld beschikbaar stellen voor een aantal weeshuizen in Oost-Europa. In veel tehuizen wordt 's winters niet of nauwelijks gestookt, omdat het geld op is. Daarnaast is er een schrijnend tekort aan goede kleding, medicijnen en aan gezond voedsel.

De hulpverlening van Kom Over En Help loopt via de plaatselijke kerken. Volgens D. van den Noort, voorzitter van het bestuur, blijft dat niet zonder gevolgen: "Overal zien we de gemeenten groeien. De winterhulp blijkt vaak een middel te zijn geweest waardoor mensen voor het eerst naar de kerk zijn gekomen. Alle leden van de gemeenten in Bulgarije krijgen twee pakketten per maand met de opdracht er één zelf te behouden en de andere weg te geven aan iemand uit hun omgeving, die het bijzonder arm heeft. En dat is natuurlijk

een prachtig principe."

De meeste hulpgoederen worden in de betreffende landen gekocht. Daarnaast zullen er diverse hulptransporten worden uitgevoerd.

Voor meer inlichtingen:

D. van den Noort, tel. 033-2463208

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

Op 26 november 1999 D.V. hoopt de weleerwaarde heer Ds. P. Roos van Damwoude een lezing te houden.

Onderwerp: "Opwekking".

Plaats: Chr. Geref. Kerk te Damwoude.

Aanvang: 19.45 uur.

Boekbesprekingen

Ds. J. Belder, **Wat geloof ik van de Heilige Geest?** 159 blz., f. 27,50, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Heerenveen. Dit boek over de Heilige Geest bevat de volgende hoofdstukken: 1. De vraag over de Heilige Geest. 2. De Geest als Trooster. 3. De Geest Die voor ons bidt. 4. De Geest als Leidsman. 5. Sta de Geest niet tegen. 6. Bedroef de Geest niet. 7. Blust de Geest niet uit. 8. De onvergeeflijke zonde. 9. Geestestaal en bruidstaal. Elk hoofdstuk heeft een aantal gespreksvragen wat gebruik in verenigingsverband vergemakkelijkt. Op blz. 20 komt de zogenaamde Toronto-beweging aan de orde. Op blz. 22 het spreken in tongen wat overigens ook bij de heidenen wordt aangetroffen. Op blz. 108 en 109 wordt over de verhouding tussen geloof en verzegeling gesproken. Dr. L. Floot ziet dit als twee kanten van dezelfde zaak. Voor Calvijn is verzegeling geen surplus, wat hem echter niet verhindert om te kunnen spreken van een opwas in het geloof en de genade. Over de zonde tegen de Heilige Geest wordt geschreven als een groei-proces. Op blz. 135 lezen wij: "Iedere zonde groeit, zo ook deze. Men komt niet in een enkel ogenblik tot zulk een duivels stuk. Stap voor stap voert de weg der zonde erheen. Dat woordje 'lasteren' geeft namelijk uitdrukking aan zonde, die zijn toppunt heeft bereikt. Voor het zover komt, is er dus wel heel wat aan voorafgegaan! Een boek wat zeker stof biedt tot doordenking van zaken en zonden die verband houden met de Heilige Geest.

Ds. D.J. Budding, **De preek...wat doen we ermee?** 82 blz., f. 15,90, Uitgave den Hertog- Houten. De prediking is heel belangrijk. Door middel van de prediking schiet God pijlen af die treffen in het hart van 's Konings vijanden. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor uit het Woord Gods. Door middel van de prediking wil de Heere grote zaken uitrichten. Het is dan ook een goede zaak voor de preek aandacht te vragen. Op eenvoudige wijze wordt in dit boekje geschreven over de prediking. Het bevat de volgende hoofdstukken: 1. De prediker. 2. Wat doen we met de prediker? 3. Wat doen we niet met de prediker? 4. Wat is een preek? 5. Wat doen we met de preek? 6. Wat doen we na de preek? Vele behartenswaardige dingen worden beschreven. In hoofdstuk 2 komt aan de orde dat er voor de prediker gebeden dient te worden. Dit is Bijbels. Er staat immers in 2 Thess. 3: 1 "Bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde." Het is van het grootste belang dat er voor de predikant gebeden wordt. Als er tegenwerpen die zeggen dat zij niet kunnen bidden zou dit temeer verlegen moeten doen worden om de Geest der genade en der gebeden. Op blz. 33 staat: "De Heere werkt door middel van de gebeden. Werd dat maar meer beseft en geloofd. Hij geeft het gebed, Hij hoort het gebed. Hij doet wonderen op de gebeden. Daarom is er het apostolisch verzoek, ja de opdracht: 'Broeders, bidt voor ons.'" In hoofdstuk 3 wordt gesteld dat de prediker niet verafgoed dient te worden, niet geprezen moet worden, niet in verzoeking gebracht moet worden, niet nagelopen moet worden, niet verguisd moet worden, er moet niet over prediker geroddeld worden. Op blz. 43 komt aan de orde dat een dame eens zat onder prediking van een van de gebroeders Erskine. Ze werd bijzonder getroffen door zijn prediking. De volgende keer wilde ze weer naar hem luisteren. Een lange rit had zij daarvoor over. Maar het werd een teleurstelling. "Het leek wel of er een heel andere dominee op de preekstoel stond. Ze had niets aan de preek. Teleurgesteld bleef ze de predikant opwachten. 'Dominee, hoe kunt u zo verschillend zijn? De vorige maal was uw preek vol Geest en leven. En nu had ik er niets aan.' Het antwoord luidde: 'De vorige keer kwam u voor het Woord. Nu kwam u voor de prediker. U moet geen mensen nalopen.' U moet geen predikers nalopen. U moet trouw zijn op de plaats waar uw ja-woord ligt."

John Bunyan, **De Christenreis**, naver-
teld door M.J. Ruissen, geïllustreerd
door Rino Visser, 173 blz. f. 34,95,
Uitgeverij en boekhandel 'de
Ramshoorn', Goes.

John Bunyan, **De Christinnereis**,
naverteld door M.J. Ruissen, geïllus-
treerd door Rino Visser, 132 blz. f.
34,94, Uitgeverij en boekhandel 'de
Ramshoorn', Goes, 2e herziene en ver-
meerderde druk. Terecht genieten de
werken van John Bunyan nog grote
belangstelling. De meest bekende zijn:
De Christenreis en de Christinnereis.
Een goede zaak voor jong en oud kennis
te nemen van de inhoud van de
Christinnereis, die nu in navertelde
vorm opnieuw verschenen is.
Gespreksvragen maken het boek
geschikt voor verenigingen en gespreks-
groepen. Het boek is ook op cassettes
verkrijgbaar onder de titel Gesproken
Christinnereis, voorzien van Psalmen
gezongen door het Lodensteinkoor.
Bij dezelfde uitgever verscheen een
vierde druk van John Bunyan, **De
Heilige Oorlog**, eveneens naverteld
door M.J. Ruissen. Ook dit boek is geil-

lustreerd door Rino Visser, 155 blz. f.
34,95. Het feit dat de vierde druk ver-
schijnt geeft aan dat ook dit boek in een
behoefte voorziet en veel gelezen wordt.
Ook hier zijn gespreksvragen toege-
voegd. De drie boeken willen wij bij
jong en oud ter lezing en overdenking
aanbevelen. Deze boeken zijn verkrijg-
baar in de boekhandel en bij uitgeverij
De Ramshoorn, tel. 0113-230340.

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten,
Dit wonderlijke werk, 51 blz. f. 9,50.
Dit boekje bevat een achttal bijbelstu-
dies over de zendingso opdracht. Elk
hoofdstukje heeft een aantal gespreks-
vragen zodat dit boekje geschikt is om in
verenigingsverband te gebruiken om zich
nader te bezinnen op de inhoud, het
werk en het doel van de zending.

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten,
Opdat zij vrucht dragen, J.H. Mauritz
(red.), 84 blz., f. 12,-. Het boekje bevat
25 bijbelstudies over het Evangelie naar
Johannes. Het boekje bedoelt een hand-
reiking te zijn voor de verdieping in het

Evangelie naar de beschrijving van
Johannes. Gespreksvragen zijn toege-
voegd om het nadenken over de inhoud
van het gebodene te vergemakkelijken
in verenigingsverband of ook voor per-
soonlijk gebruik.

*"Zie, Ik heb een geopende deur
voor u gegeven, en niemand
kan die sluiten; want gij hebt
kleine kracht, en gij hebt Mijn
woord bewaard, en hebt Mijn
Naam niet verloochend."*

Openbaring 3:8

Met grote dankbaarheid aan de
Heere deelt de kerkenraad van
de Chr. Ger. Kerk te 's-Graven-
hage-Scheveningen u mee dat
zijn emeritus-perdikant

Ds. P. van Zonneveld

Op D.V. 18 november a.s. zijn
40-jarig ambtsjubileum als die-
naar des Woords hoopt te
gedenken.

De Koning der kerk zij hem, zijn
vrouw en kinderen nabij op hun
levenspad. Hij stelle hem nog
tot rijke zegen in het midden
van onze kerken bij al het werk
dat hij daarin nog kan en mag
verrichten.

*Namens de kerkenraad
Ds. G.J. Capellen, praeses
C. Pronk, scriba*

R u i m g e l e g e n

6 en 8 pers. bungalows

(3 sl.k., wasmachine)
en

4/6 pers. stacaravans

(2 sl.k., douche.

Bel voor de folder:

BUNGALOWPARK
De Verrassing

Oosterend TEXEL
0222 - 318391

SEZ

Bijbelscholen...

Steun onze Najaars-actie!!

vragen om goed onderwijs

Voor inlichtingen of (dia)presentatie over Spanje,
Cuba of Latijns-Amerika: telefoon 0184 - 615543
of 0548 - 521998 of 055 - 3231623

Spaanse Evangelische Zending
Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
postbank: 95200 ■ bank: 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); O. van de Breevaart, H. I. Ambacht; ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Moge God jullie rijklijk vergelden voor dit werk.

Сердечно благодарим

'Bedankt voor jullie hulp'

STEM VAN DE VREDE
FRIEDENSTIMME
ГОЛОС МИРА

Postbus 15 • 2800 AA Gouda • Tel. 0182 - 538 544 • Giro 41 32 334

Bedankt voor jullie hulp aan het evangelisatiewerk in ons land. De pakketjes met geestelijke lectuur en de brieven met ansichtkaarten hebben wij ontvangen. Dat is een belangrijke hulp in de verspreiding van het Woord van God.

GBS

Bijbels in Statenvertaling

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met zilveren sloten is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	f 365,-
D34z	idem, met duimgrepen	f 397,50
D32az	in antiek-bruine lederen band	f 435,-
D34az	idem, met duimgrepen	f 472,50
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	f 872,50

Folder op aanvraag beschikbaar.
Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting
Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand

- Wij verzorgen begravenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafeniss fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

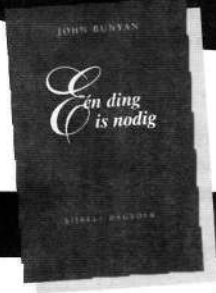

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer
Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Eén halen, twee betalen

Eén ding is nodig
Dagboek van John Bunyan

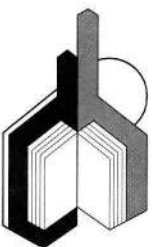
380 pagina's • f 32,50*

Door de aanschaf van dit prachtige boek stelt u ons in staat dit boek ook in het Hongaars uit te geven.

U kunt het boek aanschaffen door naar onderstaand adres te schrijven of door te bellen. **Tel 033 2463208**

 ** De prijs is exclusief f6,- verzendkosten.*

Stichting Kom Over En Help
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk

25 jaar hulp aan kerken en christenen in Oost-Europa